

NGHIÊN CỨU NHÂN GIỐNG CÂY BÌNH VÔI NHỊ NGẮN (*Stephanie brachyandra* Diels) TẠI THÁI NGUYÊN BẰNG PHƯƠNG PHÁP GIÂM HOM

Phạm Thu Hà, Dương Văn Thảo

Trường Đại học Nông Lâm - Đại học Thái Nguyên

TÓM TẮT

Bình vôi nhị ngắn (*Stephanie brachyandra* Diels) là một loài cây dược liệu quý có tác dụng an thần, giảm đau, gây ngủ, hạ sốt, bảo vệ thần kinh, chống động kinh, hạ huyết áp. Ngoài tự nhiên, cây Bình vôi đang bị khai thác cạn kiệt, nguồn cung cây giống không đáp ứng nhu cầu phát triển diện tích trồng. Nghiên cứu nhân giống cây Bình vôi bằng phương pháp giâm hom, vì thế sẽ góp phần thực hiện mục tiêu bảo tồn và phát triển nguồn gen loài cây có giá trị này. Kết quả thí nghiệm cho thấy, xử lý hom Bình vôi nhị ngắn bằng dung dịch IAA nồng độ 500ppm cho hiệu quả giâm hom cao nhất trong các công thức thí nghiệm với tỷ lệ hom sống đạt trung bình 78,3%, tỷ lệ hom ra rễ đạt 46,7%, các chỉ số số rễ/hom, chiều dài rễ cũng cao hơn hẳn so với các công thức còn lại. Bên cạnh đó, yếu tố mùa vụ cũng có ảnh hưởng nhất định đến quá trình giâm hom cây Bình vôi nhị ngắn, khi giâm hom vào vụ Xuân - Hè tỷ lệ hom sống đạt cao nhất với 89,2%, tỷ lệ hom ra rễ đạt 57,4%. Loại giá thể giâm hom cũng là nhân tố quan trọng ảnh hưởng đến tỷ lệ ra rễ và phát triển của hom giâm, giá thể hỗn hợp ruột bầu (30% cát sông + 30% than trấu + 40% đất) cho tỷ lệ ra rễ cao nhất đạt trung bình 61,5%, sau 60 ngày giâm. Các kết quả này là tiền đề khoa học cho việc xây dựng quy trình nhân giống cây Bình vôi nhị ngắn làm cơ sở cho công tác bảo tồn và phát triển nguồn gen loài cây dược liệu quý này tại tỉnh Thái Nguyên.

Từ khóa: Bình vôi nhị ngắn, giâm hom, Thái Nguyên

RESEARCH ON VEGETATIVE PROPAGATION BY CUTTING FOR *Stephanie brachyandra* DIELS IN THAI NGUYEN PROVINCE

Pham Thu Ha, Duong Van Thao

Thai Nguyen University of Agriculture and Forestry

SUMMARY

Stephanie brachyandra Diels is a precious medicinal plant that has sedative, analgesic, sedative, antipyretic, protective, anti-epileptic, antihypertensive properties. In the wild, the species are being exhaustively exploited, and the supply of seedlings does not meet the needs of growing planted areas. This study aims to develop a protocol of vegetative propagation for this species in order to serve genetic conservation and development purposes. The research results have identified that IAA 500ppm solution is suitable for cutting propagation for *S. brachyandra* with 78.3% survival and 46.7% rooted, other rooting indication were also higher than that of other treatments. The season is also the other important factor that influences the rooting ability of the species, the results showed that propagation was best from March to June with 89.2% survival and 57.4% rooting rates. The compound of 30% fine sand + 30% burned rice husks + 40% soil had the highest survival rate, rooting rate (61.5%) after 60 cutting days. The research results contributed to provide basic information on propagation efficiency as well as methods of cutting propagation to serve the needs of genetic conservation and development of *S. brachyandra* in Thai Nguyen province.

Keywords: Cutting propagation, *Stephanie brachyandra*, Thai Nguyen province